

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-108>

УДК 338.95

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІТ-ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN IT INDUSTRY

Куцик Петро Олексійович

доктор економічних наук, професор, ректор,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5795-9704>

Туліка Назарій Мирославович

здобувач вищої освіти третього (доктор філософії) рівня,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-9339-8220>

Процикевич Арсен Ігорович

кандидат економічних наук, докторант,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9933-9164>

Kutsyk Petro, Tulika Nazarii, Protsykevych Arsen
Lviv University of Trade and Economics

У статті розглянуто сучасний стан та перспективи розвитку ІТ-індустрії України в умовах повномасштабної війни та глобальних економічних викликів. Проведено аналіз основних факторів, що впливають на діяльність українського ІТ-сектору, таких як податкова політика, законодавство, кадровий потенціал та економічна ситуація. Особливу увагу приділено дослідженню змін у системі оподаткування та їхньому впливу на конкурентоспроможність галузі. Запропоновано стратегічні напрями розвитку ІТ-індустрії, включаючи удосконалення податкової системи, розвиток інновацій та підтримку кадрового потенціалу. Акцентовано на необхідності співпраці між державою, бізнесом та громадськими організаціями для зміцнення позицій української ІТ-індустрії на міжнародному ринку.

Ключові слова: ІТ-індустрія України, стан, перспективи, оподаткування, інновації, кадри, конкурентоспроможність, удосконалення стратегії розвитку.

The Ukrainian IT industry stands as a cornerstone of the nation's economic resilience, particularly under the duress of geopolitical instability and ongoing military conflict. As a leading contributor to Ukraine's GDP and one of the primary sources of export revenue, the IT sector has grown significantly over recent years, establishing itself as a critical engine for economic development and a symbol of Ukraine's technological capabilities on the global stage. The industry's growth trajectory has been marked by consistent expansion in service exports, increased demand for specialized skills, and a robust talent pool that has attracted international clients seeking high-quality outsourcing solutions. However, recent developments, including the full-scale war and its subsequent economic and social impacts, have introduced unprecedented challenges that threaten to destabilize the industry's progress and hinder its potential for future growth. With the growing importance of digital services and cybersecurity on the global stage, alignment with international standards, particularly those of the European Union, is crucial for the sector's credibility and integration into the global market. A comprehensive legal framework that addresses data protection, intellectual property rights, and cybersecurity is essential for establishing trust among international clients and investors. However, the existing regulatory landscape in Ukraine remains fragmented, with gaps in key areas that are necessary for fostering a secure and competitive digital economy. Legislative reforms that bring Ukraine's regulatory standards in line with international best practices are not only necessary for attracting investment but are also crucial for safeguarding the industry's long-term viability. The purpose of this paper is to analyze the current state of Ukraine's IT industry, focusing on the challenges it faces in the areas of taxation, talent retention, and regulatory alignment. By examining these challenges in detail, the paper aims to provide a set of strategic recommendations that can help the industry navigate these complexities and build a foundation for sustainable growth. This includes advocating for gradual tax policy adjustments that balance fiscal needs with

competitive pressures, enhancing education and professional development programs to mitigate talent migration, and establishing a harmonized regulatory framework that aligns with EU standards. The paper also explores the importance of integrating Ukraine into global innovation networks, such as EU-funded digital initiatives, which offer opportunities for collaboration on joint projects, technology transfer, and knowledge exchange. Active participation in international innovation ecosystems will position Ukraine as a valuable partner within Europe and increase its attractiveness as an investment destination.

Keywords: Ukrainian IT industry, current state, prospects, taxation, innovation, human capital, competitiveness, development strategy.

Постановка проблеми. Сучасна ІТ-індустрія в Україні стала одним із ключових секторів економіки, продемонструвавши надзвичайну стійкість та адаптивність в умовах повномасштабної війни та глобальних економічних викликів. В умовах діджиталізації та розвитку інформаційних технологій ІТ-сектор відіграє все більш значущу роль у світовій економіці, і Україна займає одне з провідних місць серед постачальників ІТ-послуг та продуктів. Однак, українська ІТ-індустрія, незважаючи на динамічний розвиток і вагомий внесок в економіку, наразі зіткнулася з низкою критичних проблем, які можуть суттєво вплинути на її майбутнє. На тлі повномасштабної війни, економічної рецесії та внутрішніх проблем, таких як нестача кваліфікованих кадрів та складнощі з організацією бізнес-процесів, це створює ризики для подальшої стабільності та розвитку ІТ-сектору. Додатково, прийняті в 2024 році зміни в системі оподаткування можуть призвести до підвищення податкового навантаження на ІТ-компанії та фахівців. У поєднанні з проблемами релокації працівників та складнощами із залученням нових клієнтів, такі зміни викликають занепокоєння щодо можливого відтоку кадрів та зменшення інвестиційної привабливості України. У контексті цих викликів постає завдання розробки нових чи удосконалення існуючих стратегій, спрямованих на стимулювання галузі. Необхідно глибше проаналізувати вплив існуючих проблем на ІТ-індустрію, а також визначити перспективні напрямки розвитку, які забезпечать стабільне зростання та зміцнення позицій України на світовому ринку інформаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку ІТ-індустрії України здійснено в низці досліджень та публікацій. Одним із ключових є звіт Львівського ІТ Кластера «ІТ-індустрія України 2023: адаптивність та стійкість під час війни», який детально розглядає показники розвитку галузі та її роль в умовах воєнного часу.

У дослідженні «Національна стратегія доходів до 2030 року» визначено перспективи

та виклики удосконалення податкової системи в Україні, зокрема щодо ІТ-індустрії та її майбутніх умов оподаткування.

Численні автори публікацій на спеціалізованих ресурсах DOU та YouControl аналізують тенденції розвитку ринку, серед них статті про аналіз обсягів ІТ-експорту, вплив нових податкових законів, зміну умов праці для спеціалістів, а також стан ринку праці в ІТ-секторі.

Постановка завдання. Метою цієї статті є дослідження перспектив розвитку ІТ-індустрії України з урахуванням сучасних викликів та тенденцій, аналіз можливостей та загроз для галузі, а також визначення стратегічних напрямків для стимулювання її подальшого зростання. Основними завданнями є аналіз поточного стану української ІТ-індустрії, виявлення основних викликів та ризиків, визначення перспектив розвитку галузі та розробка рекомендацій для забезпечення її конкурентоспроможності на світовому ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поточний стан ІТ-індустрії в Україні. а сьогодні українська ІТ-індустрія продовжує займати важливе місце в економіці, залишаючись одним з ключових експортних секторів країни. Проте, перша половина 2024 року продемонструвала певне зниження темпів зростання та зменшення обсягів ІТ-експорту, що обумовлено як внутрішніми, так і глобальними факторами.

У першій половині 2024 року обсяг експорту ІТ-послуг України знизився на 5% порівняно з аналогічним періодом 2023 року, склавши приблизно \$3,21 мільярда. Незважаючи на це, ІТ-сектор залишається другим за значущістю експортним сектором України після агропромислового комплексу, становлячи 11,5% загального експорту та майже 38% експорту послуг. На кінець 2024 року прогнозований обсяг експорту оцінюється у межах \$6,3-6,5 мільярда, що може бути нижчим порівняно з 2023 роком [4; 9; 10; 11; 13]. Серед ключових причин зниження обсягів експорту є повномасштабна війна, глобальна рецесія та проблеми з організацією бізнес-відряджень для ІТ-фахівців. Крім того,

частина компаній зіштовхнулася зі складнощами у залученні нових клієнтів або продовженні контрактів з наявними замовниками, що обумовлено загальною обережністю іноземних партнерів до інвестування в Україну.

У першому півріччі 2024 року 50 найбільших ІТ-компаній найняли 5,5 тисяч нових фахівців, що вказує на відносно стабільний рівень набору персоналу. Проте загальна кількість фахівців у провідних компаніях скоротилася на 2,4 тисячі за пів року. Однією з причин цього є релокація фахівців за кордон, а також скорочення штату у деяких компаніях через складнощі у залученні нових клієнтів та нестабільність ринку. Половина ІТ-компаній продовжує легалізувати релокованих спеціалістів за кордоном, що впливає на структуру ринку праці та динаміку розвитку галузі в Україні [12].

Основними факторами, що впливають на обсяги ІТ-експорту України у 2024 році, залишаються повномасштабна війна, глобальна рецесія, відкриття закордонних офісів та складнощі з організацією бізнес-відряджень для українських ІТ-спеціалістів. Також важливими викликами залишаються проблеми з бронюванням ключових працівників та відтермінуванням економічного бронювання. Ці фактори значно впливають на можливість стабільного розвитку ІТ-компаній в Україні та їхню здатність працювати на повну потужність [10].

Зміни у глобальній економіці, зокрема загальне економічне сповільнення та обережність іноземних інвесторів, впливають на зниження обсягів експорту ІТ-послуг. У 2024 році першими ознаками цих змін став найнижчий квартальний виторг за останні кілька років, навіть менший, ніж у 2021 році. У той же час, 36% місячного виторгу продовжує надходити від Сполучених Штатів, які залишаються основним експортним партнером України. Інші важливі ринки включають країни Європи: Велику Британію, Мальту, Кіпр та Ізраїль [13].

Виклики розвитку ІТ-індустрії в Україні. ІТ-індустрія України у 2024 році переживає період змін та адаптації. Попри зниження обсягів експорту та виклики, галузь зберігає потенціал для зростання та міжнародної співпраці. Тим не менше, на шляху української ІТ-індустрії виникають значні виклики. Ці виклики пов'язані з податковою політикою, законодавством, кадровим потенціалом та загальною економічною ситуацією.

Національна стратегія доходів до 2030 р. передбачає значні зміни в системі оподат-

кування ІТ-сфери. Згідно з цим планом, ставка податку на доходи фізичних осіб для ІТ-спеціалістів буде поступово підвищена з 5% до 18% до 2030 року. Це викликає занепокоєння серед ІТ-спільноти, оскільки таке підвищення може призвести до відтоку кваліфікованих кадрів за кордон та зниження конкурентоспроможності українського ІТ-сектору. Крім того, з 2024 року планується введення податку на додану вартість (ПДВ) на ІТ-послуги, що збільшить їх вартість для кінцевих споживачів та зменшить рентабельність ІТ-бізнесу [2].

Згідно з останніми подіями у 2024 році, українська ІТ-індустрія зіткнулася з новими умовами оподаткування. У червні 2024 року Верховна Рада прийняла законопроект, що передбачає внесення змін у податкову систему, які вплинуть на ІТ-компанії та спеціалістів. Зокрема, зміни торкнуться спеціального режиму оподаткування резидентів «Дія City». Вони включають підвищення ставки податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) для гіг-спеціалістів до 10%, а також розширення бази оподаткування, що може призвести до зростання податкового навантаження на компанії [8].

Ці нововведення викликали дискусії серед ІТ-спільноти. З одного боку, гармонізація податкової системи з європейськими стандартами є необхідною для інтеграції в міжнародний ринок. З іншого боку, є ризик, що підвищення податкового тиску спричинить відтік кадрів за кордон, особливо з урахуванням складної економічної та безпекової ситуації в країні.

Збільшення податкового навантаження, а також інші виклики, пов'язані з економічною та безпековою ситуацією в країні, можуть спричинити відтік кваліфікованих ІТ-спеціалістів за кордон. Українські ІТ-фахівці є затребуваними на міжнародному ринку завдяки високій кваліфікації та досвіду роботи в провідних технологічних компаніях. Збільшення податків та нові умови оподаткування можуть демотивувати їх працювати в Україні та сприяти пошуку можливостей у інших країнах, де умови оподаткування є більш сприятливими.

Останні дані показують, що релокація фахівців за кордон продовжується і є однією з ключових причин зниження кількості спеціалістів в Україні. Половина великих ІТ-компаній активно легалізує своїх працівників за кордоном, що зумовлено як питаннями безпеки, так і новими умовами оподаткування. Внаслідок цього, частина українських фахівців

залишається працювати в іноземних підприємствах, що зменшує кадровий потенціал всередині країни. Питання кадрового забезпечення залишається актуальним. Релокація та відтік спеціалістів ускладнюють ситуацію, а кількість випускників ІТ-спеціальностей все ще не відповідає попиту ринку. У зв'язку з війною, частина навчальних програм була скорочена або адаптована до дистанційного формату, що вплинуло на якість підготовки нових кадрів. Таким чином, необхідність удосконалення системи освіти та створення сприятливих умов для утримання фахівців всередині країни залишається критично важливою [3; 12].

Недостатня чіткість та узгодженість законодавства також стримує розвиток ІТ-індустрії. Нормативні акти, що регулюють ІТ-сферу, часто є фрагментарними, суперечливими та не відповідають сучасним потребам. Відсутність комплексного підходу до регулювання створює правову невизначеність для ІТ-компаній, особливо щодо питань електронної комерції, захисту персональних даних та інтелектуальної власності. Війна лише підсилює ці виклики, вимагаючи швидкої адаптації законодавства до нових реалій.

Таким чином, для подальшого розвитку української ІТ-індустрії необхідно вирішити проблеми, пов'язані з оподаткуванням, правовим регулюванням та кадровим забезпеченням. Це дозволить зберегти кваліфіковані кадри, стимулювати розвиток галузі та забезпечити її конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Перспективи розвитку ІТ-індустрії України. Українська ІТ-індустрія має значний потенціал для подальшого розвитку навіть в умовах воєнного стану та економічних викликів. Завдяки висококваліфікованим фахівцям, гнучкості бізнес-моделей та міжнародній орієнтації, ІТ-компанії України здатні адаптуватися до змін та виявляти нові можливості на глобальному ринку. Розглянемо ключові перспективи зростання галузі, фактори, які сприяють її розвитку, та запропоновані стратегічні напрямки [1; 2].

Попри всі виклики, українські ІТ-фахівці продовжують користуватися попитом на міжнародному ринку. Адаптація до нових реалій стає одним з головних факторів успіху. Зокрема, ІТ-компанії переорієнтовують бізнес-моделі, розвивають віддалені офіси та нові ринки збуту. Ці зусилля вже починають приносити результати: у першому півріччі 2024 року, попри зниження обсягів експорту,

частина компаній вдало залучила нових клієнтів і розширила спектр послуг, що пропонується на ринку. Цей фактор дозволяє говорити про стабільність та певний оптимізм у галузі [12].

Іншою перспективою розвитку є створення сприятливого інвестиційного клімату для ІТ-компаній. Це може бути досягнуто за рахунок податкового стимулювання, зниження податків для нових компаній, надання податкових пільг для досліджень та розробок, а також спрощення процедур реєстрації та ліцензування ІТ-компаній.

Держава може відігравати активну роль у підтримці розвитку інфраструктури, зокрема сприяти розвитку високошвидкісного інтернету та підтримці спеціальних ІТ-кластерів.

Одним із кроків у напрямку розвитку ІТ-галузі стало впровадження спеціального режиму оподаткування резидентів «Дія City». Законодавство пропонує компаніям можливість обирати між сплатою податку на прибуток (18%) та податком на виведений капітал (ПНВК) за ставкою 9%. Щодо доходів працівників резидентів «Дія City», діятимуть такі ставки оподаткування: ПДФО – 5%, ЄСВ – 22% від мінімальної зарплати, військовий збір – 1,5%. Це сприяє збереженню привабливих умов для ІТ-фахівців та компаній, стимулюючи їх розвиток в Україні [5; 6; 7].

Законодавчі зміни, запроваджені у 2024 році, включають новий спеціальний режим оподаткування для резидентів «Дія City». Нові умови, такі як підвищення ставки ПДФО до 10% та перегляд бази оподаткування, можуть стати як стимулом, так і викликом для галузі. Правильне впровадження цих заходів сприятиме подальшому розвитку ІТ-індустрії та залученню нових інвестицій, але вимагає від уряду продуманої стратегії та чіткого діалогу з бізнесом [8].

Також важливою частиною перспектив розвитку є подальше вдосконалення правового регулювання ІТ-сфери. Це включає розробку комплексного законодавства, гармонізованого з європейськими стандартами, та вирішення питань щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, інтелектуальної власності та електронної комерції. Застосування передових міжнародних практик та інтеграція законодавства в європейський правовий простір створять більш сприятливі умови для ведення ІТ-бізнесу в Україні.

Україна може запозичити успішний досвід інших країн у сфері стимулювання ІТ-індустрії. Наприклад, країни Європейського Союзу

активно розробляють програми підтримки цифрової економіки, надають податкові пільги для компаній, що інвестують в інновації, та впроваджують спеціальні режими оподаткування для ІТ-компаній. Такий підхід дозволяє залучати інвестиції, зберігати високий рівень кваліфікації фахівців та сприяє швидкому зростанню галузі. Для України важливо вивчати та застосовувати ці передові практики з урахуванням національних особливостей та пріоритетів розвитку [14; 15; 16].

Стратегічні напрямки та рекомендації.

Для забезпечення стабільного розвитку та зміцнення конкурентоспроможності ІТ-індустрії України необхідно розробити та реалізувати комплекс стратегічних заходів, які здатні підтримати зростання галузі та забезпечити її стійкість у довгостроковій перспективі.

Одним із важливих кроків в удосконаленні податкової системи для ІТ-галузі є поступове підвищення податків, передбачене Національною стратегією доходів до 2030 року [2]. Однак, для мінімізації негативного впливу на мотивацію та продуктивність фахівців, цей процес має бути поетапним, з урахуванням сучасних економічних умов та рівня доходів населення. Додатково, необхідно розробити чіткі та прозорі плани використання коштів, отриманих від підвищення податків на ІТ-індустрію. Ці кошти варто спрямувати на розвиток ІТ-сфери, інфраструктури, освіти та підтримку інноваційної діяльності, що сприятиме створенню нових робочих місць та зростанню економіки.

Україна має розробити заходи для стимулювання розвитку інновацій в ІТ-сфері. Необхідно створити спеціальні програми підтримки стартапів, надавати гранти, податкові пільги та інші преференції ІТ-компаніям, які інвестують у дослідження та розробки. Крім того, держава може допомагати у фінансуванні досліджень, а також сприяти розвитку ІТ-освіти та інфраструктури, що стане основою для подальшого розвитку галузі.

Інноваційний розвиток ІТ-компаній також вимагає гармонізації законодавства з міжнародними стандартами. Це включає захист інтелектуальної власності, розвиток умов для електронної комерції, кібербезпеки та регулювання ринку віртуальних активів. Враховуючи ці фактори, ІТ-компанії зможуть розробляти інноваційні продукти та послуги, що підвищать їхню конкурентоспроможність на глобальному ринку.

Для подолання проблеми кадрового дефіциту в ІТ-сфері необхідно провести

удосконалення системи вищої освіти. Освітні програми мають відповідати сучасним вимогам ринку праці та включати більшу кількість практичних компонентів, спрямованих на підготовку конкурентоспроможних фахівців. Студенти ІТ-спеціальностей повинні мати можливість проходити практику в ІТ-компаніях, що підвищить їхню кваліфікацію та готовність працювати над складними проектами.

Крім того, слід розробити програми для підтримки професійного розвитку ІТ-фахівців, щоб забезпечити їх утримання в країні. Це можуть бути можливості для підвищення кваліфікації, навчання за кордоном, участь у міжнародних конференціях та стажуваннях. Забезпечення гідних умов праці, конкурентних зарплат та соціальних гарантій дозволить зменшити відтік кадрів за кордон та підвищити загальний рівень професіоналізму в галузі.

Ще одним напрямком розвитку є спрощення бюрократичних процедур для ІТ-компаній, включаючи реєстрацію, ліцензування та звітність. Запровадження електронних сервісів, які спростять процеси взаємодії компаній з державними органами, допоможе зменшити адміністративне навантаження на бізнес та стимулюватиме розвиток ІТ-індустрії.

Гармонізація правової бази з європейськими стандартами є ключовим для створення сприятливого бізнес-клімату. Це включає впровадження ризик-орієнтованих підходів у регулюванні, розвиток системи захисту інтелектуальної власності, а також посилення заходів у сфері кібербезпеки. Такий комплексний підхід сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості України та залученню іноземного капіталу в ІТ-сектор.

Для підвищення конкурентоспроможності української ІТ-індустрії на міжнародному ринку важливо стимулювати співпрацю між українськими ІТ-компаніями та зарубіжними партнерами. Це можна досягти шляхом участі у міжнародних виставках, конференціях, обміні досвідом та реалізації спільних проєктів. Вихід на зовнішні ринки дозволить компаніям залучати додаткові інвестиції та підвищувати свій статус на світовій арені.

Розширення міжнародної присутності українських ІТ-компаній та підтримка експорту послуг сприятимуть зміцненню позицій країни на світовому ринку інформаційних технологій. При цьому важливо, щоб держава активно сприяла розвитку співробітництва, надавала підтримку експортерам та сприяла популяризації української ІТ-індустрії за кордоном.

Для успішного розвитку ІТ-галузі вкрай важливо вести постійний діалог між державою, представниками ІТ-бізнесу та громадськими організаціями. Співпраця та обговорення стратегічних питань дозволяють знайти оптимальні рішення, що враховують інтереси всіх зацікавлених сторін. Цей діалог має сприяти створенню збалансованої податкової політики, розвитку сприятливого правового середовища та реалізації реформ, спрямованих на стимулювання ІТ-індустрії в Україні.

Таким чином, реалізація цих стратегічних напрямків та рекомендацій дозволить зміцнити українську ІТ-індустрію, сприятиме зростанню галузі та забезпечить її стабільність у довгостроковій перспективі.

Висновки. Українська ІТ-індустрія у 2024 році залишається важливим сектором економіки, який продовжує функціонувати та розвиватися в умовах воєнного стану та економічних викликів. Попри певне зниження обсягів експорту та складнощі з релокацією спеціалістів, галузь демонструє потенціал для стабілізації та зростання. Нові податкові зміни, запроваджені у 2024 році, потребують продуманої реалізації та постійного діалогу між державою та бізнесом для уникнення ризиків відтоку кадрів та зниження інвестиційної привабливості країни. Основні перспективи розвитку ІТ-сектору полягають у створенні

сприятливого інвестиційного клімату, розвитку інновацій та гармонізації правового середовища. Реформи, передбачені Національною стратегією доходів до 2030 року, можуть призвести до відтоку кадрів та зниження інвестиційної привабливості країни. Щоб уникнути цих ризиків та забезпечити стабільний розвиток галузі, необхідно вжити відповідний комплекс заходів.

Основними перспективами для зростання ІТ-індустрії в Україні є створення сприятливого інвестиційного клімату, вдосконалення правової бази, підтримка інновацій та розвиток кадрового потенціалу. Впровадження таких заходів, як підтримка стартапів, удосконалення системи освіти, спрощення бюрократичних процедур та розвиток міжнародної співпраці, сприятиме залученню інвестицій, зростанню експорту послуг та підвищенню конкурентоспроможності українських ІТ-компаній на світовому ринку.

Для реалізації цих перспектив необхідно налагодити постійний діалог між державою, ІТ-бізнесом та громадськістю. Спільні зусилля дозволять знайти оптимальні рішення щодо податкової політики, правового регулювання та стимулювання розвитку галузі. Лише за умови комплексного підходу та співпраці всіх зацікавлених сторін можна досягти стабільного зростання української ІТ-індустрії та закріпити її позиції на міжнародній арені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Глобальна інноваційна візія України 2030. URL: <https://winwin.gov.ua> (дата звернення 12.05.2024).
2. Національна стратегія доходів до 2030 року. Міністерство Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf (дата звернення 13.05.2024).
3. ІТ-індустрія України 2023: адаптивність та стійкість під час війни. Львівський ІТ Кластер. URL: <https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research-ukraine> (дата звернення 12.05.2024).
4. Державний бюджет. Міністерство Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-budget> (дата звернення 12.09.2024).
5. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 № 1667-IX. Дата оновлення: 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення 12.09.2024).
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 14.12.2021 № 1946-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text> (дата звернення 12.09.2024).
7. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення 14.09.2024).
8. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану: проект Закону України № 11416 від 18.07.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44605> (дата звернення 17.09.2024).
9. Розвиток ІТ в Україні: поточна ситуація та перспективи. Платформа YouControl. URL: <https://blog.youcontrol.market/rozvitok-it-v-ukrayini-potochna-situatsiia-ta-pierspipektivi> (дата звернення 17.09.2024).
10. Перспективи та виклики українського ІТ в 2024 році. Платформа DOU. URL: <https://dou.ua/forums/topic/49205/> (дата звернення 16.09.2024).

11. Що відбувається з українським ІТ-експортом та які прогнози. Платформа DOU. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-second-quarter-2024/> (дата звернення 16.09.2024).
12. Топ-50 ІТ-компаній України. Платформа DOU. URL: https://dou.ua/lenta/articles/top-50-summer-2024/?from=tg&utm_source=telegram&utm_medium=social (дата звернення 17.09.2024).
13. Річний обсяг ІТ-експорту України. Платформа DOU. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-2023> (дата звернення 17.09.2024).
14. German Stability Programme for 2023. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2023-04/German_SP_2023_en.pdf (дата звернення 13.09.2024).
15. Fiscal and budget strategy for the period of 2022-2024. The Ministry of Finance of Romania. URL: https://mfinante.gov.ro/documents/35673/5850741/SFB2022-2024_18122021_en.docx (дата звернення 13.09.2024).
16. Finland General Government Fiscal Plan. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2023-04/Finland_General%20Government%20Fiscal%20Plan_EN.pdf (дата звернення 13.09.2024).
17. Kutsyk, P., Lupak, R., Kutsyk, V., & Protsykevych, A. (2020). State policy of the investment processes development on the market of IT services: analytical and strategic aspects of implementation in Ukraine. *Economic Annals-XXI*, 182(3-4), 64-76. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V182-08>

REFERENCES:

1. Global Innovation Vision of Ukraine 2030. URL: <https://winwin.gov.ua> (accessed on 12.05.2024).
2. National Revenue Strategy until 2030. Ministry of Finance of Ukraine. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf (accessed on 13.05.2024).
3. IT Industry of Ukraine 2023: Adaptability and Resilience During the War. Lviv IT Cluster. URL: <https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research-ukraine> (accessed on 12.05.2024).
4. State Budget. Ministry of Finance of Ukraine. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-budget> (accessed on 12.09.2024).
5. On Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine: Law of Ukraine No. 1667-IX dated 15.07.2021. Last updated: 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (accessed on 12.09.2024).
6. On Amendments to the Tax Code of Ukraine on Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine: Law of Ukraine No. 1946-IX dated 14.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text> (accessed on 12.09.2024).
7. On Approval of the Strategy for the Development of the Sphere of Innovation Activity for the Period Until 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 526-p dated 10.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (accessed on 14.09.2024).
8. On Amendments to the Tax Code of Ukraine and Other Laws of Ukraine Regarding the Peculiarities of Taxation During the Period of Martial Law: Draft Law of Ukraine No. 11416 dated 18.07.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44605> (accessed on 17.09.2024).
9. Development of IT in Ukraine: Current Situation and Prospects. Youcontrol Platform. URL: <https://blog.youcontrol.market/rozvitok-it-v-ukrayini-potochna-situatsiia-ta-pierspektivi/> (accessed on 17.09.2024).
10. Prospects and Challenges of Ukrainian IT in 2024. DOU Platform. URL: <https://dou.ua/forums/topic/49205/> (accessed on 16.09.2024).
11. What is Happening with Ukrainian IT Exports and What are the Forecasts. DOU Platform. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-second-quarter-2024/> (accessed on 16.09.2024).
12. Top-50 IT Companies of Ukraine. DOU Platform. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-summer-2024/> (accessed on 17.09.2024).
13. Annual Volume of IT Exports of Ukraine. DOU Platform. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-2023/> (accessed on 17.09.2024).
14. German Stability Programme for 2023. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2023-04/German_SP_2023_en.pdf (accessed on 13.09.2024).
15. Fiscal and Budget Strategy for the Period of 2022-2024. The Ministry of Finance of Romania. URL: https://mfinante.gov.ro/documents/35673/5850741/SFB2022-2024_18122021_en.docx (accessed on 13.09.2024).
16. Finland General Government Fiscal Plan. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2023-04/Finland_General%20Government%20Fiscal%20Plan_EN.pdf (accessed on 13.09.2024).
17. Kutsyk, P., Lupak, R., Kutsyk, V., & Protsykevych, A. (2020). State policy of the investment processes development on the market of IT services: analytical and strategic aspects of implementation in Ukraine. *Economic Annals-XXI*, 182(3-4), 64-76. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V182-08>